

Väljaandja:	Regionaalminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	31.05.2024
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	09.02.2025
Avaldamismärge:	RT I, 28.05.2024, 6

Biometaani tootmise ja kasutamise suurendamise investeeringutoetus

Vastu võetud 23.05.2024 nr 33

Määrus kehtestatakse välissuhtlemisseaduse § 8 lõike 4 ja Vabariigi Valitsuse 29. novembri 2021. a määruse nr 108 „Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused” (edaspidi *taastekava üldtingimuste määrus*) § 8 lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse Eesti taaste- ja vastupidavuskava (edaspidi *taastekava*) investeeringu 8.3 „Biogaasi ja biometaani tootmise ja kasutamise suurendamine” raames antava biometaani tootmise ja kasutamise suurendamise investeeringutoetuse (edaspidi *toetus*) andmise ja kasutamise tingimused ning kord.

§ 2. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetuse andmise eesmärk on edendada kestliku biogaasi ja kestliku biometaani kasutuselevõttu kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/2001, taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82–209) (edaspidi *taastuvenergia direktiiv*) ning kiirendada taastuvate energiaallikate integreerimist.

(2) Toetuse andmise tulemusel suureneb Eestis kestliku biometaani tootmisvõimsus vähemalt 4 miljoni kuupmeetri võrra.

(3) Toetus panustab taastekava ühisesse näitajasse RRFCIO2 – taastuvenergia jaoks paigaldatud täiendav tegev võimsus (MW) – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.02.2021, lk 17–75), artikli 29 lõike 4 punkti a tähenduses.

(4) Toetatavad projektid panustavad keskkonnamõjuna järgmistesse näitajatesse:

- 1) toodetav biometaani koguse näitaja (MWh/a);
- 2) välditud kasvuhoonegaaside heite näitaja (t CO_{2e}/a).

§ 3. Vahendusasutus

Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *KIK*) täidab välissuhtlemisseaduse § 8 lõike 4¹ kohaselt halduslepingu alusel vahendusasutusena taastekava üldtingimuste määruse § 4 lõikes 7 sätestatud ja selles määruses nimetatud ülesandeid.

§ 4. Riigiabi

(1) Toetus on riigiabi komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78), artikli 41 tähenduses.

(2) Toetuse andmisel kohaldatakse konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatut.

2. peatükk

Toetuse saamiseks esitatavad nõuded, kulude abikõlblikkus ning toetuse määr ja suurus

§ 5. Toetatavad tegevused

(1) Toetust antakse biometaani tootmisüksuse ehitamiseks ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras või olemasoleva biogaasi tootmisüksuse ümberehitamiseks, et seda saaks kasutada biometaani tootmiseks. Toetatav projekt peab panustama §-s 2 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisse.

(2) Toetatava biometaani tootmisüksuse puhul tuleb toodetava biometaani tootmise korral saavutada vähemalt 80 protsendi võrra väiksem kasvuhoonegaaside heide kasutusel oleva elektri-, soojus- ja jahutusenergia tootmiseks ning mainitud vähemalt 65 protsendi võrra väiksem kasvuhoonegaaside heide transpordisektoris kasutamiseks ja seda konkreetses kasutusvaldkonnas, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2023/2413 (ELT L, 2023/2413, 31.10.2023), millega muudetakse taastuenergia direktiivi artiklis 29 kehtestatud arvutusmeetodikast.

(3) Lõikes 2 nimetatud biometaani tootmisüksuseks loetakse:

- 1) biomassi tarnimiseks vajalik infrastruktuur biogaasi tootmisüksuse alal;
- 2) biomassi hoidla;
- 3) biogaasi tootmise ja kontsentreerimise seadmed;
- 4) biogaasi ja biometaani puhastamise seadmed;
- 5) biogaasi ja biometaani kompressiooniseadmed;
- 6) biogaasi ja biometaani tootmise, puhastamise ja säilitamise seisukohast ohutust tagavad seadmed;
- 7) biometaani kvaliteedi mõõtmise seadmed;
- 8) surubiometaani äraveoks sobivad säilitispaagid haagistel;
- 9) biogaasi ja biometaani torustiku rajamine kuni säilitispaakideni ja nende tootmiskoha vahetusse lähedusse.

(4) Toetust antakse tegevusele, mille kohaselt ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 sätestatud keskkonnanäesmärgile (edaspidi „ei kahjusta oluliselt” põhimõtte) ning komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/2139, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2020/852, kehtestades tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnanäesmarke (ELT L 442, 09.12.2021, lk 1–349) I ja II lisa tähenduses.

(5) Taristuinvesteeringute puhul, mille kogumaksumus ületab 10 miljonit eurot, peab olema tagatud kliimakindlus.

(6) Toetust antakse projektile, mis vastab asjakohastes Euroopa Liidu ja riiklikes keskkonnavaldkondades õigusaktides ning taastuenergia direktiivis sätestatule.

(7) Tooraine, mida kasutatakse biometaani tootmiseks, peab vastama taastuenergia direktiivi artiklist 29 sätestatud säästlikkuse kriteeriumitele ning loetletud sama direktiivi IX lisas oleva lähteainete nimistus loetletule.

(8) Biometaani tootmise käigus tekkinud kääritusjäät jääb kasutada kas kohe või pärast kompostimist või muud töötlemist väetise või mullaparandusainena.

(9) Tootmisüksuses tuleb tagada, et metaanilekked oleksid vähendatud vähimale võimalikule tasemele, ja leketega seotud hädaolukordade lahendamise kohane tegevus.

(10) Toetatava tegevuse elluviimist ei või alustada varem, sealhulgas sellega seotud siduvaid kohustusi ei või olla võetud varem ning toetatava tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval.

§ 6. Toetatava tegevuse eelarve

Toetatava tegevuse eelarve kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

§ 7. Nõuded taotlejale

(1) Toetust võib taotleda äriühing, kelle põhitegevusala äriregistri andmetel on justiitsministri 28. detsembri 2005. a määruse nr 59 „Kohtule dokumentide esitamise kord” lisa 16 „Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (EMTAK)” kohaselt põllu- ja metsamajandus (EMTAK-i jagu A, alajagu 011 kuni 016).

(2) Lõikes 1 nimetatud tingimus loetakse täidetuks ka juhul, kui taotleja on konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses seotud valitseva mõju kaudu Eesti äriregistris registreeritud äriühinguga, kelle põhitegevusala on lõikes 1 sätestatud põllu- ja metsamajandus.

(3) Toetuse taotleja peab lisaks taastekava üldtingimuste määruse § 5 lõikes 1 sätestatud nõuetele vastama järgmistele nõuetele:

- 1) taotleja ei ole saanud ega taotle samal ajal sama kulu kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi ning lisaks kulude topeltrahastamise keelule ei tohi toetuse saaja kasutada sama eesmärgi saavutamiseks teisi Euroopa Liidu toetusi;
- 2) taotleja on varem riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuuluva summa tähtajaks tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral tasunud tagasimaksed ettenähtud summas.

(4) Kui taotleja on riigiabi saaja, ei tohi ta olla raskustes olev ettevõtja komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punkti 18 tähenduses, kui selline nõue tuleneb asjakohasest Euroopa Liidu õigusaktist, ja tal ei või olla täitmata sama määruse artikli 1 lõike 4 punktis a nimetatud korraldus ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks tunnistatud riigiabi tagasimaksmise kohta.

(5) Lisaks lõigetes 1–4 nimetatud nõuetele peab taotleja olema enne taotluse esitamist tegutsenud vähemalt kaks majandusaastat.

§ 8. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

(1) Toetatav kulu (edaspidi *abikõlblik kulu*) on § 5 lõikes 1 nimetatud tegevuse elluviimiseks vajalik kulu, mis tehakse sihtotstarbeliselt, mõistlikult ja majanduslikult soodsaimal viisil ning mis tekib ja mille eest tasub lõppsaaja (edaspidi *toetuse saaja*) abikõlblikkuse perioodil ning mille aluseks olevad tegevused on kooskõlas Eesti ja Euroopa Liidu õigusega ning komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 41 lõigetega 5 ja 6.

(2) Abikõlblikud kulud on:

- 1) biometaani tootmisüksuse ehitamise kulu või olemasoleva biogaasi tootmisüksuse ümberehitamise kulu, et seda saaks kasutada biometaani tootmiseks;
- 2) ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras ehitatava ehitise omanikujärelevalve kulu;
- 3) projekteerimiskulu, kui pärast seda tehakse ehitustööd koostatud projekti alusel.

(3) Mitteabikõlblikud kulud on:

- 1) projektijuhtimiskulu ja taotluse koostamise kulu;
- 2) keskkonnamõju ja kliimakindluse hindamise ning detailplaneeringu koostamise kulu;
- 3) üld- ja tegevuskulud;
- 4) lepingu sõlmimise ning intressi ja kindlustusega seotud kulu;
- 5) liisingumakse, kui asja omandiõigus ei lähe toetuse saajale üle arvates viimase toetusosa maksmisest;
- 6) amortisatsioonikulu;
- 7) kohaliku omavalitsusüksuse, riigi või Euroopa Liidu vahenditest või teistest välisvahenditest hüvitatud kulu;
- 8) käibemaks, välja arvatud taastekava üldtingimuste määruse § 2 lõikes 5 nimetatud juhul;
- 9) koolituskulu;
- 10) õigusabikulu ja riigihangete vaidlustuskomisjoniga seotud kulu;
- 11) palgakulu;
- 12) kasutatud seadme ostu kulu;
- 13) riigiabi eeskirjade kohaselt mitteabikõlblik kulu;
- 14) sularahamakse, teenustasu pangatoimingu eest, intress, tagatismakse ja finantsteenusega seotud muu kulu;
- 15) trahv, finantskaristus ja kohtumenetluse korral menetluskulud.

§ 9. Projekti abikõlblikkuse periood

Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamise tähtpäeval ja lõppeb hiljemalt 2026. aasta 31. märtsil.

§ 10. Toetuse määr ja suurus

(1) Taotletava toetuse maksimumsuurus on viis miljonit eurot ühe taotleja kohta. Omavahel seotud projektid tuleb esitada ühes taotluses.

(2) Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 41 lõike 10 alusel on toetuse maksimummäär 60 protsenti abikõlblikest kuludest.

(3) Taotleja ja temaga ühte kontserni kuuluvad ettevõtjad või konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses valitseva mõju kaudu üksteisega seotud ettevõtjad loetakse üheks ettevõtjaks, kes saavad toetust taotleda kokku selles paragrahvis sätestatud ulatuses.

3. peatükk

Toetuse taotlemine

§ 11. Taotluse esitamine

(1) Toetuse taotlemiseks esitab taotleja KIKile selleks ettenähtud tähtajal perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 37 lõikes 1 nimetatud registri (edaspidi *e-toetus*) kaudu digitaalselt allkirjastatud avalduse ja taotluse osaks olevad dokumendid (edaspidi koos *taotlus*).

(2) Taotluse esitamise tähtpäeva teatab KIK üleriigilise levikuga ajalehes ja oma veebilehel vähemalt kuus nädalat enne taotluste esitamise tähtpäeva.

§ 12. Nõuded taotlusele

Taotleja esitab KIKile taotluse, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) taotleja nimi ja registrikood;
- 2) taotluse selgelt sõnastatud sisu;
- 3) taotluse esitamise kuupäev;
- 4) teave selle kohta, kas taotleja on mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõtja või suurettevõtja, lähtudes komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 lisa I sätestatust;
- 5) projekti nimi;
- 6) projekti elluviimise asukoht;
- 7) projekti eesmärgi ja tulemuse kirjeldus, mis vastab §-s 2 nimetatud tulemusele ja eesmärgile;
- 8) projekti kulude loetelu;
- 9) projekti algus- ja lõppkuupäev;
- 10) taotletava toetuse suurus ja toetuse määr abikõlblikest kuludest;
- 11) teave selle kohta, mida taotleja käsitab oma taotluses ärisaladusena.

§ 13. Nõuded taotluse osaks olevatele dokumentidele

(1) Taotluses peavad sisalduma vähemalt järgmised andmed, kinnitused või dokumendid:

- 1) teave selle kohta, kui taotleja on samal ajal sama projekti või projekti osade kohta taotlenud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või saanud muud tagastamatut riigiabi;
- 2) volikiri, kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel;
- 3) kasvuhoonegaaside heitkoguse vähenemise arvutuskäik lähtudes lõikes 2 nimetatud juhendist;
- 4) määruse lisa kohased projekti hinnatavad näitajad;
- 5) projekti tehniline ja finantsanalüüs, kust selgub, kas projekt on teostatav, ja selle ajakava;
- 6) projekti seadmete hinnapakumused ja ehitiste maksumuse kalkulatsioon;
- 7) ärakiri dokumendist, mis tõendab, et biometaanitootmisüksuse ehitise alune maa on taotleja omandis, või on taotleja kasuks seatud kasutusvaldus või temaga sõlmitud kirjalik üüri- või rendileping; või hoonestusõiguse seadmise lepingu ärakiri;
- 8) tootmises kasutatava energia saamise ning biometaanitootmiseks kasutatava tooraine kogust ja päritolu tõendav eelleping;
- 9) tootmises kasutatava toorme transpordi keskkonnamõju minimeerimise kirjeldus;
- 10) kinnitus ja andmed nõuetekohase omafinantseeringu olemasolu kohta;
- 11) toodetava biometaanitootmisüksuse kogus vastavalt rajatava biometaanitootmisüksuse projektijärgsele nominaalvõimsusele, lähtudes eellepingu sätestatud toorme kogusest ja koostisest;
- 12) kinnitus, et projekt vastab asjakohastele Euroopa Liidu ja riiklikele keskkonnanalastele õigusaktidele;
- 13) kinnitus ja andmed, et taotleja on enne taotluse esitamist tegutsenud vähemalt kaks majandusaastat.

(2) Lõike 1 punktis 3 nimetatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise arvutuskäigu koostamiseks avaldab KIK oma veebilehel seletusi ja arvutuskäike sisaldava juhendi.

(3) Määruse § 5 lõikes 4 toodud „ei kahjusta oluliselt” põhimõttele vastavuse tõendamiseks esitab taotleja järgmised kinnitused:

- 1) kinnitus selle kohta, et elektrienergia tootmine biomassist vastab komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 punktis 4.8 sätestatud tingimustele;
- 2) kinnitus selle kohta, et biogaasi või biokütuste tootmine transpordis kasutamiseks ning vedelate biokütuste tootmine vastab komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 punktis 4.13 sätestatud tingimustele;
- 3) kinnitus selle kohta, et taastuvatest energiaallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega gaaside ülekande- ja jaotusvõrgud vastavad komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 punktis 4.14 sätestatud nõuetele;
- 4) kinnitus selle kohta, et soojus- või jahutus- ja elektrienergia koostoodetakse üksnes bioenergiast vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 punktis 4.20 sätestatud nõuetele;
- 5) kinnitus selle kohta, et soojus- ja jahutusenergia toodetakse üksnes bioenergiast vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 punktis 4.24 sätestatud nõuetele;
- 6) kinnitus selle kohta, et sellise tootmisüksuse ehitamine ja käitamine, kus töödeldakse reoveesetteid anaeroobse kääritamise teel eesmärgiga toota ja kasutada biogaasi või kemikaale vastab komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 punktis 5.6 sätestatud nõuetele;
- 7) kinnitus selle kohta, et sellise tootmisüksuse ehitamine ja käitamine, kus töödeldakse eraldi kogutud biojäätmeid anaeroobse kääritamise teel eesmärgiga toota ja kasutada biogaasi ja kääritusaadust või kemikaale vastab komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 punktis 5.7 sätestatud nõuetele;

8) kinnitus selle kohta, et sellise tootmisüksuse ehitamine ja käitamine, kus töödeldakse eraldi kogutud biojätmeid kompostimise teel eesmärgiga toota ja kasutada komposti vastab komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 punktis 5.8 sätestatud nõuetele.

4. peatükk

Taotluse menetlemine

§ 14. Taotluse ja taotleja nõuetelevastavuse kontrollimine

(1) KIK kontrollib järgmiste tingimuste täitmist:

- 1) taotluse tähtaegset esitamist;
- 2) nõutud dokumentide olemasolu;
- 3) taotluse vastavust nõuetele;
- 4) esitatud andmete õigsust ning
- 5) taotleja, taotluse ja toetatava tegevuse vastavust taastekava üldtingimuste määruse §-s 5 ja selles määruses sätestatud nõuetele.

(2) Taotleja teavitab KIKi viivitamata taotluses esitatud andmete muutumisest või asjaoludest, mis võivad mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist. Taotlust ei muudeta osas, mis puudutab hindamiskriteeriumeid või mis võib mõjutada projektile antavaid hindepunkte.

§ 15. Taotluse hindamise kriteeriumid ja hindamise kord

(1) KIK moodustab taotluste hindamiseks hindamiskomisjoni, mille koosseisu kuulub vähemalt üks Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi, Kliimaministeeriumi ning KIKi ettepanekul nimetatud liige.

(2) KIK võib hindamiskomisjoni kaasata eksperte.

(3) Hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid peavad kinnitama oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest taotlustest ja taotlejatest.

(4) KIK hindab taotlusi lisas „Biometaani tootmise hindamiskriteeriumid” sätestatud hindamiskriteeriumite alusel ja moodustab hindamistulemuste alusel taotluste paremusjärjestuse.

(5) Kasvuhoonegaaside heitkoguse vähenemine arvutatakse taotluses esitatud andmete põhjal abikõlblikkuse perioodile järgneva viie aasta keskmise alusel.

(6) Koondhinne saadakse hindamiskriteeriumi hindepunktide liitmisel. Võrdse koondhindega taotluste puhul rahuldatakse esmalt see taotlus, mis sai rohkem hindepunkte määruse lisas sätestatud hindamiskriteeriumi number üks alusel. Sama hindamiskriteeriumi alusel saadud võrdsete hindepunktide korral eelistatakse suurema omafinantseeringuga taotlust.

§ 16. Taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

(1) Nõuetelevastavaks tunnistatud taotlused rahuldatakse paremusjärjestuse alusel, alustades koondhindeks enim hindepunkte saanud taotlusest kuni toetuseks ettenähtud eelarvevahendite ammendumiseni.

(2) Kui § 10 lõikes 3 sätestatud tingimused ei ole täidetud, tunnistatakse nõuetele vastavaks ettevõtja see taotlus, mis sai koondhindeks rohkem hindepunkte.

(3) Taotluse rahuldamise otsuses sätestatakse muuhulgas:

- 1) toetuse maksimaalne suurus;
- 2) projekti abikõlblikkuse periood ja ajakava;
- 3) teave riigiabi andmise kohta viitega komisjoni määrusele (EL) nr 651/2014;
- 4) projekti tegevuse eesmärk ja tulemusnäitaja koos sihttasemega.

(4) Kui kõigi nõuetelevastavate taotluste rahastamise summa ületab toetuseks ettenähtud vahendeid, võib KIK teha taotluse osalise rahuldamise otsuse ja vähendada taotletud toetuse summat taotleja nõusolekul tingimusel, et saavutatakse toetuse eesmärgid.

(5) KIK teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse järgmistel tingimustel:

- 1) taotleja, taotlus või toetatav tegevus ei vasta toetuse saamiseks esitatud ettenähtud nõuetele;
- 2) taotletava toetuse suurus ületab toetatava tegevuse toetuste jaoks ettenähtud eelarvevahendite jääki;
- 3) taotleja ei ole nõus lõike 4 kohase toetussumma vähendamisega.

(6) KIK teeb taotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse 60 tööpäeva jooksul arvates taotluste esitamise tähtpäevast.

§ 17. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine

(1) KIK võib taotluse rahuldamise otsust muuta või selle kehtetuks tunnistada, kui toetuse saaja ei esita §-s 20 nimetatud dokumente või ei vii tegevusi ellu selles määruuses sätestatud tingimustel.

(2) Toetuse taotluse rahuldamise otsust võib toetuse saaja algatusel muuta üksnes põhjendatud juhul ja tingimusel, et alguses kavandatud tegevus viiakse olulises ulatuses ellu, saavutatakse toetuse andmise eesmärgid ning toetuse summa ei suurene. Põhjendatud juhuna käsitatakse asjaolu, mida ei olnud võimalik toetuse taotlemisel ette näha.

(3) KIK otsustab taotluse rahuldamise otsuse muutmise arvates 20 tööpäeva jooksul sellesisulise taotluse saamisest.

5. peatükk

Nõuded toetuse saajale ning toetuse maksmise tingimused ja kord

§ 18. Toetuse saaja kohustused

(1) Toetuse saaja tagab projekti tegevuste elluviimise taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses ning määruuses sätestatud tingimuste kohaselt, sealhulgas täidab järgmisi kohustusi:

- 1) alustab tegevuse elluviimist kolme kuu jooksul arvates taotluse rahuldamise otsuse saamisest;
- 2) kasutab toetuse abil rajatud tootmisüksuses ainult taastuvenergiat;
- 3) võimaldab teostada toetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet ning teha muud toetuse saamisega seotud kontrolli, osutades selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldab viibida toetuse saaja kinnisasjal, ehitises ja ruumis järelevalve teostamiseks ning vaadata kohapeal läbi dokumente ja toetuse abil soetatud vara;
- 4) esitab järelevalve teostamiseks või muu kontrolli tegemiseks vajalikud andmed ja dokumendid määratud tähtaja jooksul;
- 5) eristab oma raamatupidamises selgelt toetuse kasutamise seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- 6) esitab toetuse kasutamise seotud seireks vajaliku teabe taastekava üldtingimuste määruuse § 14 lõigete 6 ja 7 kohaselt;
- 7) tagab tegevuseelluviimiseks vajalike, õigusaktidega ettenähtud lubade ja kooskõlastuste olemasolu;
- 8) esitab taotluses kavandatud tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid;
- 9) täidab taastekava üldtingimuste määruuse §-s 5 toetuse saajale sätestatud nõudeid ja §-s 12 sätestatud teavitamiskohustusi;
- 10) esitab kahe kuu jooksul taotluse rahuldamise otsusest arvates kliimakindluse hindamise aruande ning viib ellu kliimakindluse hindamisel välja toodud riskide leevendamiseks ette nähtud lahendused.

(2) Lõike 1 punktis 10 nimetatud aruande koostamisel lähtub taotleja KIKi veebilehel avaldatud kliimakindluse hindamise juhendist ja vormidest.

(3) Toetuse saaja säilitab toetuse kasutamise seotud dokumente kümme aastat.

(4) Toetuse saaja teavitab KIKi viivitamata kirjalikult arvates taotluse esitamisest kuni viimase toetusosa väljamaksmiseni taotluses esitatud või toetatava tegevusega seotud andmete muutumisest või tegevuse elluviimist takistavast asjaolust, milleks on:

- 1) kontaktandmete muutumine;
- 2) ettevõtte ümber kujundamine, ühinemine või jagunemine ning ettevõtte või selle osa üleminek;
- 3) muudatus toetuse saaja tegevuses ja taotluses esitatud andmetes;
- 4) toetuse saamise või kasutamise seotud muu asjaolu, mille tõttu ei ole taotluses esitatud andmed enam täielikud või täpsed.

(5) Projekt peab olema täielikult ellu viidud ja seda tõendavad dokumendid esitatud KIKile hiljemalt 2026. aasta 31. märtsiks.

(6) Projekti käigus soetatud või rajatud ehitised peab olema taotluses kirjeldatud viisil Eestis kasutusel vähemalt kuni 2031. aasta 31. märtsini.

§ 19. Hanke korraldamine

(1) Kui asja, teenuse või ehitustöö eeldatav käibemaksuta maksumus on vähemalt 100 000 eurot, esitab toetuse saaja KIKile teadmiseks hankedokumentide kavandi ja hankelepingu projekti enne hanketeate avaldamist ning avaldab hanketeate riigihangete registris. KIK annab dokumentide kohta oma arvamuse kümne tööpäeva jooksul arvates dokumentide saamisest.

(2) Kui asja, teenuse või ehitustöö eeldatav maksumus on väiksem kui 100 000 eurot, kuid on võrdne 20 000 euroga või on sellest suurem, peab toetuse saaja olema vähemalt kolmelt asjakohast teenust osutavalt isikult saanud võrreldavad hinnapakkumused või avaldama hanketeate riigihangete registris.

(3) Välja valitud investeringuobjekti hinnapakkumus ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes sarnase tegevuse ja investeringuobjekti eest tavaliselt tasutava hinnaga. Taotleja peab välja valitud investeringuobjekti hinnapakkumust põhjendama.

(4) Toetuse saaja esitab KIKile hanke läbiviimist tõendavad dokumendid ja hankelepingu viivitamata pärast selle sõlmimist, kui need pole kättesaadavad riigihangete registrist.

(5) KIK nõustab vajadusel toetuse saajat hanke läbiviimisel.

(6) Hankelepingu muutmise korral esitab toetuse saaja KIKile üle vaatamiseks hankelepingu muudatuse kavandi enne hankelepingu muutmist.

(7) Kui toetuse saaja on hankija riigihangete seaduse tähenduses, seab toetuse saaja riigihanke alusdokumentides tingimuseks, et pakkuja esitab hankelepingu täitmise korral iga oma alltöövõtja nime ja registrikoodi ning alltöövõtulepingu nimetuse, kuupäeva, numbri ja summa.

(8) Toetuse saaja ei või küsida hinnapakkumust endaga ega omavahel seotud isikutelt tulumaksuseaduse § 8 tähenduses.

§ 20. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

(1) Aruandlusperioodi kestus on kuus kuud. Toetuse saaja esitab KIKile tegevuse elluviimise vahearuanded 31. märtsi seisuga hiljemalt 4. aprillil ja 30. septembri seisuga hiljemalt 4. oktoobril. Toetuse saaja esitab projekti elluviimise lõpparuande projekti abikõlblikkuse perioodi lõpuks, kuid mitte hiljem kui 2026. aasta 31. märtsil.

(2) Vahearuandes esitatakse andmed projekti elluviimise kohta ja hinnang tegevuste elluviimise tulemuste kohta taotluses esitatul põhjal.

(3) KIK kinnitab projekti vahe- ja lõpparuande või saadab selle toetuse saajale täiendamiseks 20 tööpäeva jooksul arvates selle esitamisest. Lõpparuanne sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) prognoos toodetud ja kasutusele võetud biometaan koguse kohta (MWh/a);
- 2) prognoos välditud kasvuhoonegaaside heitkoguse kohta taotluses esitatud meetodika kohase arvutuskäigu põhjal ($t\text{ CO}_2\text{e/a}$);
- 3) andmed transpordis kasutatava taastuvenergia kohta.

(4) Toetuse saaja esitab KIKile kord aastas viie aasta jooksul arvates projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest järgmised andmed:

- 1) toodetud ja kasutusele võetud biometaan kogus (MWh/a);
- 2) välditud kasvuhoonegaaside heitkogus taotluses esitatud meetodika kohase arvutuskäigu põhjal ($t\text{ CO}_2\text{e/a}$);
- 3) andmed transpordis kasutatava taastuvenergia kohta;
- 4) andmed tootmisüksuse kasutamise, hoolduse, remondi ning omaduste muutumise kohta;
- 5) andmed kliimakindluse hindamisel välja toodud riskide leevendamiseks ette nähtud lahenduste rakendamise kohta;
- 6) kirjeldus kääritusjäägi kasutamise kohta;
- 7) kirjeldus metaanilekete minimeerimise ja nendega seotud hädaolukordade lahendamise kohta.

§ 21. Investeringu tegemist tõendavate dokumentide ja maksetaotluse esitamine

Toetuse väljamaksmiseks esitab toetuse saaja KIKile maksetaotluse pärast tegevuse täielikku või osadena elluviimist ja selle eest tasumist e-toetuse kaudu koos järgmiste dokumentidega:

- 1) selle isiku väljastatud arve-saatelehe või arve äraakiri, kellelt toetuse saaja tellis teenuse või töö või ostis kaupa;
- 2) panga kinnitatud maksekorralduse äraakiri või selle väljatrükk või arvelduskonto väljavõte, mis tõendab punktis 1 nimetatud arve-saatelehe või arve ärakirjal märgitud rahalise kohustuse tasumist;
- 3) ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi äraakiri;
- 4) makse aluseks olev leping ja lepingumuudatused, kui KIKi ei ole nendest veel teavitatud;
- 5) õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused;
- 6) raamatupidamises projekti kulude kajastamist tõendav dokument;
- 7) garantii-, kindlustus- või täitmistagatise dokument, kui neid nõutakse lepingus;
- 8) laenu- või liisinguleping selle olemasolul.

§ 22. Toetuse maksmine ja toetuse maksmisest keeldumine

(1) KIK maksab toetuse toetuse saajale maksetaotluse ja sellele lisatud kuludokumentide alusel taastekava üldtingimuste määruse § 9 lõike 3 punktide 1 ja 2 kohaselt. Toetus makstakse toetuse saajale 30 kalendripäeva jooksul arvates maksetaotluse esitamisest.

(2) KIK maksab toetuse otse töövõtjale tingimusel, et toetuse saaja on tasunud arve omafinantseeringu osa katva summa.

(3) Toetus makstakse tegelike kulude alusel üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ja siis, kui toetuse saaja on tegevused nõuetekohaselt projekti abikõlblikkuse perioodil ellu viinud ning saavutanud toetuse eesmärgid.

(4) Toetus makstakse nende kulude eest, mis on tehtud riigihangete seaduse kohaselt, või riigihangete seaduse mõistes mittehankija puhul sama seaduse §-s 3 sätestatud põhimõtteid järgides.

(5) KIK keeldub toetuse maksmisest järgmistel tingimustel:

1) kui pärast taotluse rahuldamist, kuid enne toetuse maksmist tehakse kindlaks taotluse rahuldamata jätmise alused;

2) taastekava üldtingimuste määruse § 9 lõikes 7 sätestatud juhtudel;

3) kui toetuse saaja ei ole täitnud toetuse saaja kohustusi.

(6) KIK kontrollib maksetaotluse ja sellele lisatud dokumentide nõuetelevastavust ja nendes esitatud andmete õigsust. Kui maksetaotluses või dokumentides esineb puudusi või on vajalik esitada lisainformatsiooni, annab KIK taotlejale seitse kalendripäeva puuduste kõrvaldamiseks.

§ 23. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine ja toetuse tagasinõudmine

(1) KIK võib taotluse rahuldamise otsuse täielikult või osaliselt kehtetuks tunnistada või projektile eraldatud toetuse tagasi nõuda, proportsionaalselt rikkumise ulatusega, taastekava üldtingimuste määruse §-s 11 sätestatud alustel ja korras.

(2) KIK tunnistab taotluse rahuldamise otsuse täielikult või osaliselt kehtetuks ja nõuab toetuse tagasi, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

1) ilmneb asjaolu, mille puhul ei oleks taotlust rahuldatud;

2) toetuse saaja ei ole projekti ettenähtud tähtaja jooksul ellu viinud;

3) toetuse saaja ei täida Euroopa Liidu õigusaktides, taastekava üldtingimuste määruses või selles määruses sätestatud kohustusi;

4) toetuse saaja esitab avalduse taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks;

5) projekti ei ole võimalik projekti elluviimise tähtaja jooksul ellu viia;

6) ilmneb taastekava üldtingimuste määruse §-s 11 sätestatud asjaolu.

(3) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse kehtetuks, kui toetuse saaja ei ole esitanud § 18 lõike 1 punktis 10 nimetatud tähtaja jooksul projekti kliimakindluse vastavuse tõendamiseks kliimakindluse hindamise aruannet.

(4) Kui projekti tulemust ei ole ettenähtud tähtaja jooksul saavutatud, nõutakse kogu makstud toetus tagasi. Kui projekti tulemus on saavutatud osaliselt, nõutakse toetus tagasi osaliselt.

(5) Kui toetuse saaja ei säilita toetuse abil soetatud vara viis aastat pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu ega kasuta seda sama ajavahemiku jooksul sihtotstarbeliselt, nõutakse toetus proportsionaalselt tagasi. Sihtotstarbeliseks kasutamiseks loetakse vara kasutamine taotluses kirjeldatud eesmärgil.

§ 24. Dokumentide säilitamine

Määruse alusel esitatud dokumente säilitab KIK kümme aastat arvates viimase toetuse määramise otsuse tegemisest.

§ 25. Vaidemenetlus

KIKi otsuse või toimingu peale võib enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada KIKile vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud alusel ja korras.

Piret Hartman
Regionaalminister

Marko Gorban
Kantsler

[Lisa](#) Biometaani tootmise hindamiskriteeriumid